

Hur går det för studenter med riktat pedagogiskt stöd?

En undersökning av Enheten för studentstöd vid Karlstads universitet.

Öyvind Alster
Annelie Berglind
Jan Håkanson
Jenny Karlsson

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	4
2. Inledning	4
2.1 Bakgrund.....	4
2.2 Syfte och mål.....	4
2.3 Avgränsningar.....	5
3. Teoretisk bakgrund	5
3.1 Kompensatoriska stöd.....	5
3.2 Kompensatoriska stöd till studenter med dyslexi.....	6
3.3 Kompensatoriska stöd till studenter med NPF-diagnoser.....	6
4. Metod	6
4.1 Datainsamling.....	7
4.2 Analysmetod.....	7
4.3 Indelning av studentgrupper.....	8
5. Resultat – Studie 1	8
5.1 RPS-perspektiv.....	9
5.2 Grupperspektiv.....	10
5.3 Könsperspektiv.....	11
5.4 Åldersperspektiv.....	14
5.5 Undersökningens 4 högsta respektive lägsta mätresultat.....	17
6. Studie 2 – Genomströmning under höstterminen 2025	17
6.1 Bakgrund.....	17
6.2 Syfte och mål.....	17
6.3 Avgränsningar.....	18
7. Metod – Studie 2	18
7.1 Datainsamling.....	18
7.2 Analysmetod.....	18
7.3 Indelning av studentgrupper.....	18
8. Resultat – Studie 2	19
8.1 RPS-perspektiv.....	20
8.2 Grupperspektiv.....	21
8.3 Könsperspektiv.....	22
8.4 Åldersperspektiv.....	24
8.5 Undersökningens 4 högsta respektive lägsta mätresultat.....	26
9. Analys – Studie 1	26
9.1 RPS-perspektiv.....	26
9.2 Grupperspektiv.....	26
9.3 Könsperspektiv.....	27
9.4 Åldersperspektiv.....	27
9.5 Sammanfattning Studie 1.....	27
10. Analys – Studie 2	28
10.1 RPS-perspektiv.....	28

10.2 Grupperspektiv.....	28
10.2 Könsperspektiv.....	28
10.3 Åldersperspektiv.....	29
10.4 Sammanfattning Studie 2.....	29
11. Diskussion.....	30
12. Slutsats.....	30
13. Rekommendationer.....	31
14. Lästips.....	31
15. Bilagor.....	32
Bilaga 1 Nationell statistik över studenter	32
Bilaga 2 Statistik över studenter med funktionsnedsättning vid Karlstads universitet	36
Bilaga 3 Svårigheter vid dyslexi och NPF	39

Hur går det för studenter med riktat pedagogiskt stöd?

En undersökning utförd år 2026 av Enheten för studentstöd vid Karlstads universitet.

1.Sammanfattning

De två studierna visar hur studenter med riktat pedagogiskt stöd klarar sina studier och hur resultaten varierar mellan olika funktionsnedsättningar, vilket ligger i linje med studiens syfte. I båda studierna presterar RPS 1-studenter (dyslexi) på nivå med eller över kontrollgruppen, vilket tyder på att det kompensatoriska stödet fungerar väl för denna grupp. RPS 2-studenter (NPF) har däremot genomgående lägre genomströmning, särskilt män, vilket visar att deras behov inte täcks fullt ut av nuvarande stöd.

Variationen mellan kön och ålder förstärker bilden av att vissa grupper – framför allt män med NPF – behöver mer riktade och strukturerade insatser för att uppnå likvärdiga studievillkor.

Sammantaget ger studierna ett tydligt underlag för målet med undersökningen: att bedöma om stödet är tillräckligt. Resultaten visar att stödet fungerar bra för studenter med dyslexi, men behöver utvecklas och differentieras ytterligare för studenter med NPF.

2.Inledning

2.1 Bakgrund

Antalet studenter som beviljas stöd genom NAIS-systemet (Nationellt Administrativt Informationssystem) vid Karlstads universitet har ökat successivt under det senaste decenniet. NAIS används nationellt för att hantera ansökningar om riktat pedagogiskt stöd för studenter med dokumenterade funktionsnedsättningar, exempelvis läs- och skrivsvårigheter (dyslexi) eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Utvecklingen mellan 2016 och 2025 pekar på en tydlig och långsiktig ökning av antalet nya studenter som får beslut om riktat pedagogiskt stöd. Från att under 2016 ha legat runt 70–80 nya beslut per år, ökar antalet successivt till cirka 400 i början av 2020-talet och når omkring 580 nya beslut år 2025.

2.2 Syfte och mål

Syftet med undersökningen var att få en tydligare bild av hur studenter med riktat pedagogiskt stöd klarar sina studier samt att undersöka om resultaten varierar mellan olika typer av funktionsnedsättningar.

Målet med undersökningen var att få en bättre förståelse för om det kompensatoriska stöd som erbjuds till studenter med olika funktionsnedsättningar är tillräckligt, överdimensionerat eller otillräckligt.

2.3 Avgränsningar

I undersökningen ingår endast de kurser där studenten fullföljt registreringen och inte gjort avbrott eller lämnat återbud efter registreringstillfället. Vidare omfattar undersökningen enbart de två största grupperna av funktionsnedsättning: studenter med dyslexi samt studenter med NPF-diagnos.

Datainsamlingen gjordes i slutet av vecka 8 2026 eftersom samtliga tentamina för höstterminen 2025 var genomförda, rättade och inrapporterade i LADOK vid datainsamlingen, kunde analysen baseras på så fullständiga resultat för höstterminen 2025 som möjligt. Sen inrapportering från enstaka kursansvariga kan ha förekommit.

3. Teoretisk bakgrund

3.1 Kompensatoriska stöd

Kompensatoriska stöd är anpassningar och åtgärder som syftar till att kompensera för de hinder en student med dokumenterad funktionsnedsättning kan möta i studierna. Målet är att skapa jämförbara studieförutsättningar med studenter som inte har en funktionsnedsättning — inte att sänka krav eller ändra lärandemål.

Detta ligger helt i linje med den nationella definitionen av riktat pedagogiskt stöd, som innebär åtgärder för att undanröja, kompensera eller överbrygga hinder som kan uppkomma i studiesituationen på grund av funktionsnedsättning.

Vid Karlstads universitet är det samordnarna av riktat pedagogiskt stöd som, efter samtal med studenten, beslutar om och rekommenderar individuellt anpassade stödinsatser. För att få tillgång till stöd behöver studenten lämna in ett intyg från läkare, psykolog eller motsvarande som styrker funktionsnedsättningen och att det handlar om ett långvarigt, med minst sex månaders varaktighet. När stöd beviljas får studenten ett så kallat NAIS-besked, där de beslutade och rekommenderade anpassningarna som är relevanta för studier och examinationer framgår. De anpassningar som kan beslutas eller rekommenderas finns i Nais och utgår från en nationellt framtagen stödformslista.

Alla anpassningar är framtagna utifrån Högskoleförordningen (1993:100), Diskrimineringslagen (2008:567), Handlingsplan för tillgänglighet 2025-2027 (FB 14/2020, Dnr C2025/442) samt Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet. Nationell praxis - Samordnarguiden

3.2 Kompensatoriska stöd till studenter med dyslexi

De vanligaste kompensatoriska stöden för studenter med dyslexi är digitalt anteckningsstöd, möjlighet till ljudinspelning för eget bruk och att få möjlighet till att ta del av undervisningsmaterial i förväg. Vid salstentamen finns tex anpassningar så som att tentera i mindre grupp, tillgång till rättstavning- och talsyntesprogram och förlängd tid. Som rekommendation kan studenten efter examinatorbeslut få genomföra en anpassad examinationsform. Exempel på det kan vara muntlig examination i stället för skriftlig eller muntlig komplettering till skriftlig.

Personellt stöd kan innefatta handledning i akademiskt språk, skrivande och studieteknik, inklusive språk- och skrivhandledning. I vissa fall kan extra handledning ges vid rapport-, uppsats- eller examensarbete.

Ett av de absolut vanligaste stöden vid dyslexi är tillgång till talbokstjänsten Legimus. Vilket tillhandahålls av MTM och administreras av universitetsbiblioteket.

3.3 Kompensatoriska stöd till studenter med NPF-diagnoser

De vanligaste kompensatoriska stöden för studenter med NPF innebär digitalt anteckningsstöd, möjlighet till ljudinspelning för eget bruk och att få möjlighet till att ta del av undervisningsmaterial i förväg. Vid salstentamen kan möjlighet till att tentera i mindre grupp eller enskild tentamen vara ett bra stöd. Mentorstöd till studenter med NPF är ett vanligt personellt stöd. Mentorstöd innebär bla hjälp med studieplanering, studiestruktur, prioritering och studieteknik.

Efter examinatorbeslut kan studenter ges möjlighet till anpassade examinationsform. Detta kan innebära uppdelad examination på två eller flera tillfällen, enskild examination i stället för i grupp eller muntlig examination som ersättning för eller komplement till skriftlig.

Andra anpassningar som förekommer är förlängd skrivtid vid salstentamen, hemtentamen eller inlämningsuppgifter. Ytterligare personellt stöd kan ibland ges vid praktik eller VFU, liksom extra handledning vid rapport- eller uppsatsskrivande, extra lärarstöd eller handledning inom språk, skrivande och studieteknik.

Ett annat vanligt stöd vid NPF är tillgång till talbokstjänsten Legimus. Vilket tillhandahålls av MTM och administreras av universitetsbiblioteket.

4. Metod

Studien baserades på ett totalurval om 200 slumpvis utvalda programstudenter vid Karlstads universitet. Av dessa tillhörde 100 studenter gruppen med RPS (rätt till riktat

pedagogiskt stöd) och 100 studenter utgjorde en matchad kontrollgrupp utan registrerade stödbehov.

Inom RPS-gruppen fördelades deltagarna så att hälften ($n = 50$) hade dokumenterad dyslexi, medan hälften ($n = 50$) hade en dokumenterad NPF-diagnos (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning). Kontrollgruppen bestod av programstudenter utan registrerad funktionsnedsättning eller särskilt stöd.

Urvalet balanserades avseende kön, vilket innebär att hälften av deltagarna var män och hälften kvinnor. Samtliga deltagare var i åldern 20–28 år (födda 1998–2006), vilket säkerställde åldersmässig jämförbarhet mellan grupperna.

4.1 Datainsamling studie 1 och studie 2

Data inhämtades genom lärosätets studieregister NAIS och LADOK. För varje student registrerades i studie 1:

- Antalet högskolepoäng (hp) som studenten varit antagen till under hela sin studietid.
- Antalet avklarade högskolepoäng (genomförda hp) under samma period.

I studie 2 inhämtades data genom lärosätets studieregister NAIS och LADOK. För varje student registrerades studie 2:

- Antalet högskolepoäng (hp) som studenten varit antagen till under höstterminen 2025.
- Antalet avklarade högskolepoäng (genomförda hp) under samma period.

Dessa två variabler användes för att beräkna studenternas genomströmning, definierad som kvoten mellan avklarade och antagna högskolepoäng.

4.2 Analysmetod

Genomströmningen jämfördes i perspektiven:

- Studenter i RPS-gruppen och kontrollgruppen
- Studenter med dokumenterad dyslexi respektive dokumenterad NPF inom RPS-gruppen
- Kön
- Ålder (20–28 år)

Analysen syftade till att undersöka eventuella skillnader i studieresultat mellan grupperna samt hur olika typer av funktionsnedsättningar inom RPS-gruppen relaterade till genomströmning.

4.3 Indelning av studentgrupper

I studien delas studenterna in i tre grupper baserat på vilket typ av stöd de har beviljats eller om de tillhör kontrollgruppen. Indelningen används för att möjliggöra jämförelser mellan olika typer av behov och stödinsatser:

1. **RPS 1 – Studenter med dokumenterad dyslexi**

Denna grupp består av programstudenter som har beviljats riktat pedagogiskt stöd på grund av en dokumenterad läs- och skrivsvårighet eller dyslexi.

2. **RPS 2 – Studenter med dokumenterad NPF-diagnos**

Denna grupp omfattar programstudenter som har beviljats riktat pedagogiskt stöd utifrån en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, exempelvis ADHD, ADD eller autism.

3. **Kontrollgrupp – K**

Kontrollgruppen består av programstudenter utan registrerad funktionsnedsättning och utan beslut om riktat pedagogiskt stöd. Gruppen används som jämförelse för att analysera eventuella skillnader i studieresultat.

5.Resultat Studie 1

Hur går det för studenter med riktat pedagogiskt stöd?

Studie 1 har undersökt hur 200 studenters studieresultat har varit under hela den tid de studerat. Studie 1 genomfördes under vecka 8 2026 då alla tentamina och omtentamina för kurser till och med hösten 2025 varit genomförda, rättade och inrapporterade i studiedokumentationsplattformen LADOK.

Studenterna har totalt varit antagna till 20 594,5 högskolepoäng (hp), vilket motsvarar 343 års heltidsstudier. Studenterna har tillsammans tagit 17 744 hp, motsvarande 295 års heltidsstudier. Det finns 2 850,5 hp som ej är avklarade, vilket motsvarar 48 års heltidsstudier.

Den genomsnittliga genomströmningen för gruppen är 86,2 %. Dessa uppgifter utgör den samlade studieresultatsdata som ligger till grund för vidare analys, inklusive jämförelser mellan grupper baserade på RPS-tillhörighet, kön och ålder.

5.1 RPS-perspektiv

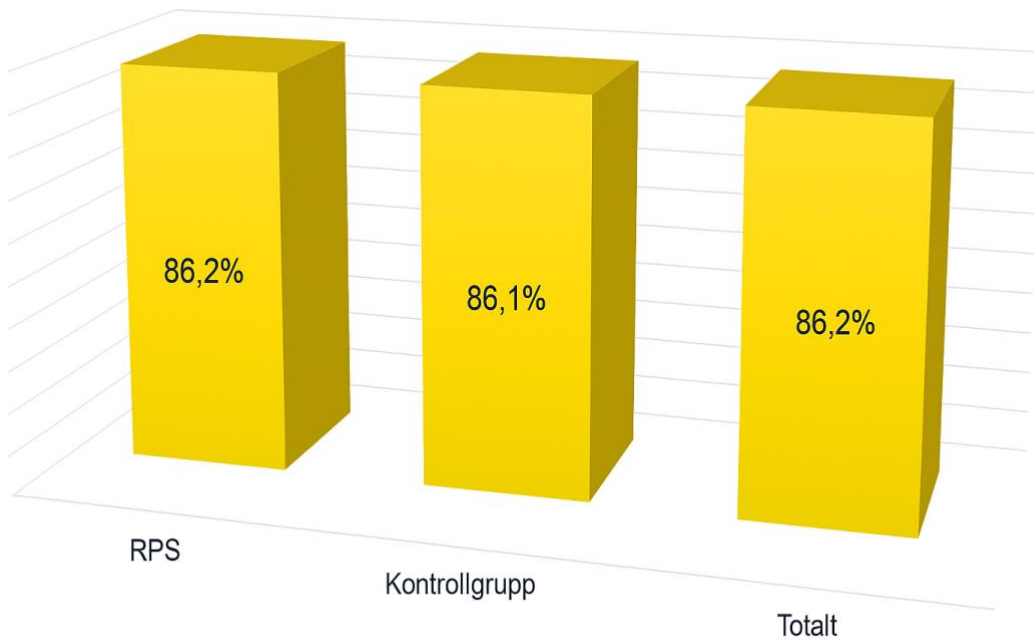

Diagram 8, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) för tre grupper: studenter med RPS-beslut, kontrollgruppen samt hela urvalet totalt.

RPS-gruppen har en genomströmning på 86,2 %.

Kontrollgruppen har en genomströmning på 86,1 %.

Totalt för samtliga 200 studenter är genomströmningen 86,2 %.

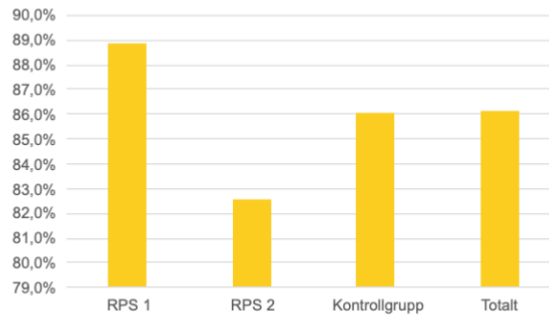
Dessa värden representerar den procentuella andel av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och som de har genomfört under den studerade perioden.

I de följande diagrammen används brutna y-axlar för att tydligare lyfta fram skillnaderna mellan grupperna. Detta innebär att staplarna inte utgår från origo, utan är justerade för att betona variationerna i resultaten.

5.2. Grupperspektiv

Andel hp RPS-studenter klarat jämfört med kontrollgrupp

KAU.SE

Diagram 9, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) för de tre studentgrupperna samt totalvärdet för hela urvalet.

RPS 1 (dyslexi) har en genomströmning på 88,8 %.

RPS 2 (NPF) har en genomströmning på 82,5 %.

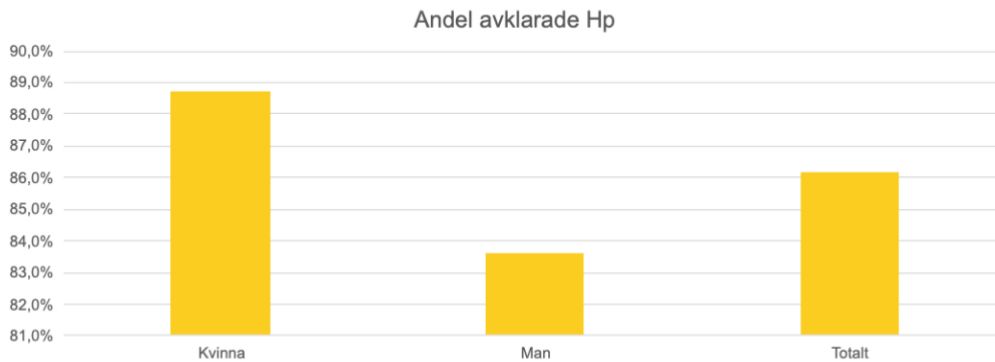
Kontrollgruppen har en genomströmning på 86,1 %.

Totalt för alla studenter är genomströmningen 86,2 %.

5.3 Könsperspektiv

Resultat utifrån kön hela gruppen

KAU.SE

Diagram 10, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) för hela studentgruppen uppdelat efter kön samt totalvärdet för alla studenter sammantaget.

Kvinnor har en genomströmning på 88,7 %.

Män har en genomströmning på 83,6 %.

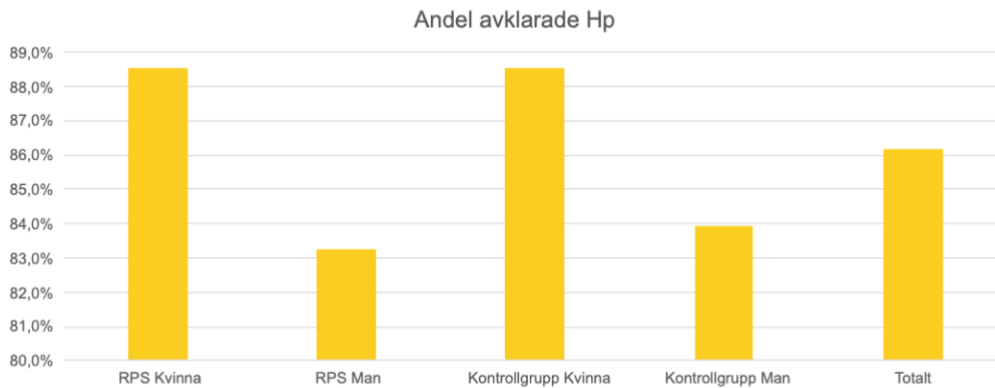
Totalt för hela gruppen är genomströmningen 86,2 %.

Värdena representerar den procentuella andel av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och som de har genomfört under den period som undersökts.

Andel avklarade högskolepoäng utifrån kön och RPS-grupp

Resultat utifrån kön och RPS

KAU.SE

Diagram 11, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) för olika kombinationer av kön och grupp-tillhörighet (RPS 1, RPS 2 eller kontrollgrupp), samt totalvärdet för hela studenturvalet.

RPS Kvinnor har en genomströmning på 88,5 %.

RPS Män har en genomströmning på 83,3 %.

Kontrollgrupp Kvinnor har en genomströmning på 88,5 %.

Kontrollgrupp Män har en genomströmning på 83,9% %.

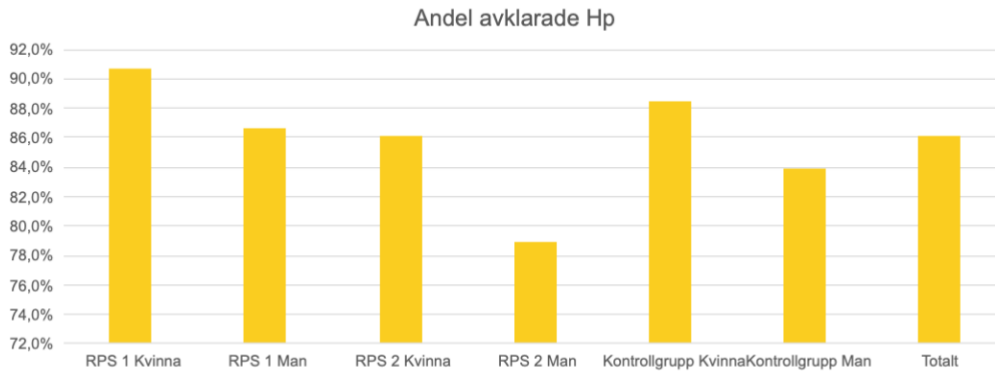
Totalvärdet för samtliga 200 studenter är cirka 86,2 %.

Värdena avser andelen av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och som de har genomfört under den studerade perioden.

Andel avklarade högskolepoäng utifrån kön och RPS-kategori

Resultat utifrån kön och RPS

KAU.SE

Diagram 12, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) för studenter uppdelade efter kön samt vilken grupp de tillhör: RPS 1, RPS 2 eller kontrollgruppen. Totalvärdet för hela studenturvalet presenteras också.

RPS 1 Kvinnor har en genomströmning på 90,7%.

RPS 1 Män har en genomströmning på 86,6 %.

RPS 2 Kvinnor har en genomströmning på 86,1 %.

RPS 2 Män har en genomströmning på 78,9 %.

Kontrollgrupp Kvinnor har en genomströmning på 88,5 %.

Kontrollgrupp Män har en genomströmning på 83,9 %.

Totalt för alla studenter är genomströmningen 86,2 %.

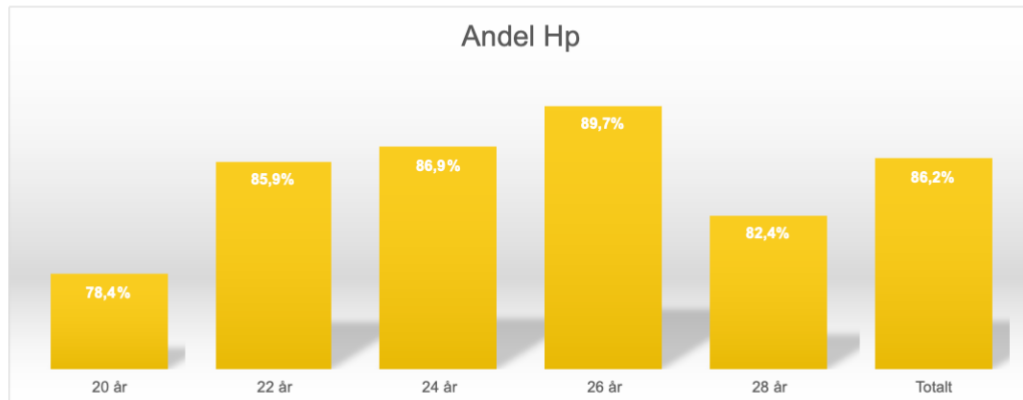
Värdena visar den procentuella andel av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och faktiskt har genomfört under den studerade perioden.

5.4 Åldersperspektiv

Resultat – Andel avklarade högskolepoäng utifrån ålder

Resultat utifrån ålder hela gruppen

KAU.SE

Diagram 13, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) för hela studentgruppen uppdelat efter ålder samt ett totalvärde för samtliga studenter. Följande värden framgår:

Åldersgruppen 20 år har en genomströmning på 78,4 %

Åldersgruppen 22 år har en genomströmning på 85,9 %

Åldersgruppen 24 år har en genomströmning på 86,9 %

Åldersgruppen 26 år har en genomströmning på 89,7 %

Åldersgruppen 28 år har en genomströmning på 82,4 %

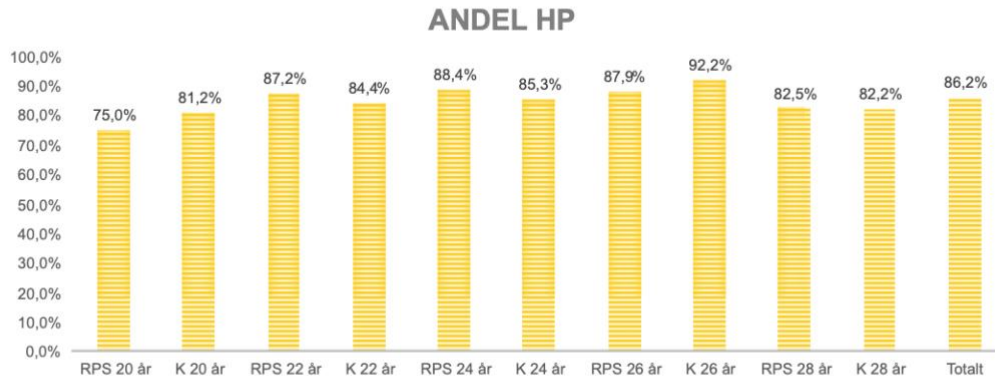
Totalt har hela gruppen har en genomströmning på 86,2 %

Värdena representerar den procentuella andelen av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och som de har genomfört under den studerade perioden.

Resultat – Andel avklarade högskolepoäng utifrån ålder och RPS-tillhörighet

Resultat utifrån ålder och RPS

KAU.SE

Diagram 14, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) uppdelat efter både ålder och grupp-tillhörighet (RPS respektive kontrollgrupp). Resultaten redovisas för åldrarna 20, 22, 24, 26 och 28 år samt ett totalvärde för hela studentgruppen. Motsvarande värden finns i tabellen nedan.

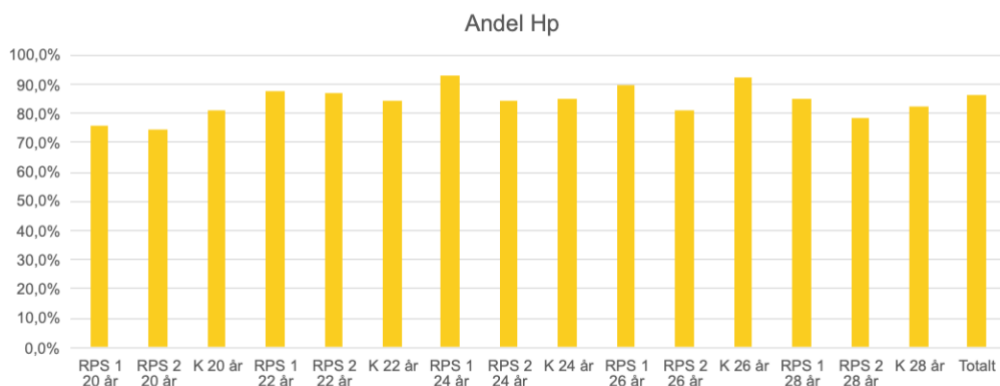
Studenter	RPS	Kontrollgrupp	Totalt
20 år	75,0%	81,2%	78,4%
22 år	87,2%	84,4%	85,9%
24 år	88,4%	85,3%	86,9%
26 år	87,9%	92,2%	89,7%
28 år	82,5%	82,2%	82,4%

Tabell 2, ovan visar resultat för de olika åldersgrupperna och jämför medelvärden mellan de två grupperna RPS och kontrollgruppen och jämför dessa med totalvärden för hela gruppen. Värdena representerar andelen uppnådda högskolepoäng (hp) inom respektive grupp. Totalt för alla studenter 86,2 %.

Dessa värden representerar andelen av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och som de faktiskt har genomfört under den studerade perioden.

Resultat utifrån ålder och RPS

KAU SE

Diagram 15, ovan visar att genomströmningen varierar mellan åldrar och grupper. Motsvarande mätvärden finns i tabellen nedan.

Ålder	RPS 1	RPS 2	Kontrollgrupp	Totalt
20 år	75,7%	74,3%	81,2%	78,4%
22 år	87,6%	86,8%	84,4%	85,9%
24 år	92,9%	81,0%	85,3%	86,9%
26 år	90,0%	81,0%	92,2%	89,7%
28 år	85,4%	78,7%	82,2%	82,4%

Tabell 3, ovan visar resultat för de olika åldersgrupperna och jämför medelvärden mellan de tre grupperna RPS 1, RPS 2, Kontrollgruppen och jämför dessa med totalvärden för hela gruppen. Värdena representerar andelen uppnådda högskolepoäng (hp) inom respektive grupp.

5.5 Undersökningens 4 högsta respektive lägsta mätresultat

Sammanställningen visar de fyra högsta respektive lägsta uppmätta resultaten i undersökningen. Resultaten presenteras tillsammans med tillhörande grupp och ålder.

Högsta resultat:

- 92,9 % – RPS 1, dyslexi, 24 år
- 92,2 % – Kontrollgrupp, 26 år
- 90,7 % – RPS 1, dyslexi, kvinna
- 90,0 % – RPS 1, dyslexi, 26 år

Lägsta resultat:

- 78,9 % – RPS 2, NPF, man
- 78,7 % – RPS 2, NPF, 28 år
- 75,7 % – RPS 1, dyslexi, 20 år
- 74,3 % – RPS 2, NPF, 20 år

6. Studie 2

Genomströmning under höstterminen 2025

6.1 Bakgrund

Studie 2 syftade till att analysera hur de 200 studenter som ingick i Studie 1 presterade under höstterminen 2025, med särskilt fokus på deras genomströmning vid det första ordinarie examinationstillfället. Genom att använda samma studentgrupp som i Studie 1 möjliggjordes en direkt jämförelse mellan studenternas långsiktiga studiehistorik och deras faktiska prestationer under en specifik termin.

Analysen fokuserade på den andel av de högskolepoängen som faktiskt genomfördes samt på mönster som kunde relateras till studenternas tidigare studiehistorik från Studie 1.

Genom att kombinera dessa perspektiv gav Studie 2 en mer detaljerad förståelse av studenternas prestationer under en enskild termin och hur dessa relaterade till deras övergripande studiegång.

6.2 Syfte och mål

Syftet med undersökningen i studie 2 var att få en tydligare bild av hur studenter med riktat pedagogiskt stöd klarar sina studier vid första tillfället samt att undersöka om resultaten varierar mellan olika typer av funktionsnedsättningar.

Målet för studie 2 var att ge en tydligare och mer precis bild av studenternas studieresultat vid de första tentamenstillfällena än vad som framkom i Studie 1. Målet med

undersökningen var även här att få en bättre förståelse för om det kompensatoriska stöd som erbjuds till studenter med olika funktionsnedsättningar är tillräckligt, överdimensionerat eller otillräckligt.

6.3 Avgränsningar

I undersökningen ingår endast de kurser där studenten fullföljt registreringen och inte gjort avbrott eller lämnat återbud efter registreringstillfället. Vidare omfattar undersökningen enbart de två största grupperna av funktionsnedsättning: studenter med dyslexi samt studenter med NPF-diagnos.

Datainsamlingen gjordes i slutet av vecka 8 2026 eftersom samtliga tentamina för höstterminen 2025 var genomförda, rättade och inrapporterade i LADOK vid datainsamlingen, kunde analysen baseras på så fullständiga resultat för höstterminen 2025 som möjligt. Sen inrapportering från enstaka kursansvariga kan ha förekommit.

7. Metod Studie 2

7.1 Datainsamling

Data för Studie 2 inhämtades från lärosätets studieregister NAIS och LADOK. För varje student registrerades två variabler:

- antalet högskolepoäng (hp) som studenten varit antagen till under höstterminen 2025
- antalet avklarade högskolepoäng (genomförda hp) under samma period

Dessa variabler användes för att beräkna studenternas genomströmning, definierad som kvoten mellan avklarade och antagna högskolepoäng. Genomströmningen ger en direkt indikator på hur väl studenterna lyckades med sina kurser vid det första tentamenstillfället under terminen.

7.2 Analysmetod

Samma analysmetod användes i studie 1 och studie 2. Studie 1 gav en övergripande bild av studenternas samlade studieresultat under hela utbildningen. Studie 2 kompletterar detta genom att fokusera på en mer avgränsad situation och tidsperiod. Tillsammans visar studierna både hur studenterna utvecklas på längre sikt och hur de presterar på kort sikt, vilket ger ett stabilt underlag för att bedöma genomströmningen och se om det finns tydliga mönster.

7.3 Indelning av studentgrupper

I studien delas studenterna in i samma tre grupper som i studie 1 baserat på vilket typ av stöd de har beviljats eller om de tillhör kontrollgruppen. Indelningen används för att möjliggöra jämförelser mellan olika typer av behov och stödsatser:

1 RPS 1 – Studenter med dokumenterad dyslexi

Denna grupp består av programstudenter som har beviljats riktat pedagogiskt stöd på grund av en dokumenterad läs- och skrivsvårighet eller dyslexi.

2 RPS 2 – Studenter med dokumenterad NPF-diagnos

Denna grupp omfattar programstudenter som har beviljats riktat pedagogiskt stöd utifrån en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, exempelvis ADHD, ADD eller autism.

3 Kontrollgrupp – K

Kontrollgruppen består av programstudenter utan registrerad funktionsnedsättning och utan beslut om riktat pedagogiskt stöd. Gruppen används som jämförelse för att analysera eventuella skillnader i studieresultat.

8. Resultat Studie 2

De 200 studenterna i materialet har sammanlagt blivit antagna till 5 238 högskolepoäng, vilket motsvarar ungefär 87 års heltidsstudier. Av dessa har 3 884 högskolepoäng slutförts, motsvarande 65 års studier. Det finns fortfarande 1 353,5 högskolepoäng som ännu inte har klarats av, vilket motsvarar omkring 22 års studier.

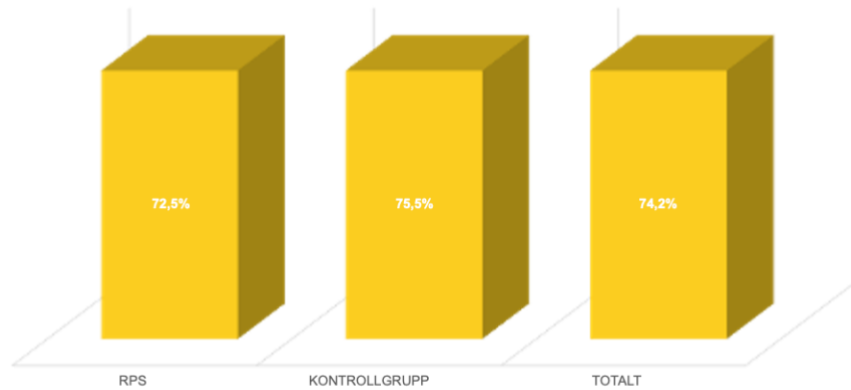
Sammantaget innebär detta att studenterna har avklarat 74,2 % av de poäng de varit registrerade på under höstterminen 2025.

Dessa uppgifter utgör den samlade studieresultatsdata som ligger till grund för vidare analys, inklusive jämförelser mellan grupper baserade på RPS-tillhörighet, kön och ålder.

8.1 RPS-perspektiv

Andel hp hösten 2025

KAU.SE

Diagram 16, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) under höstterminen 2025 för tre grupper: RPS-studenter, kontrollgruppen och det totala resultatet.

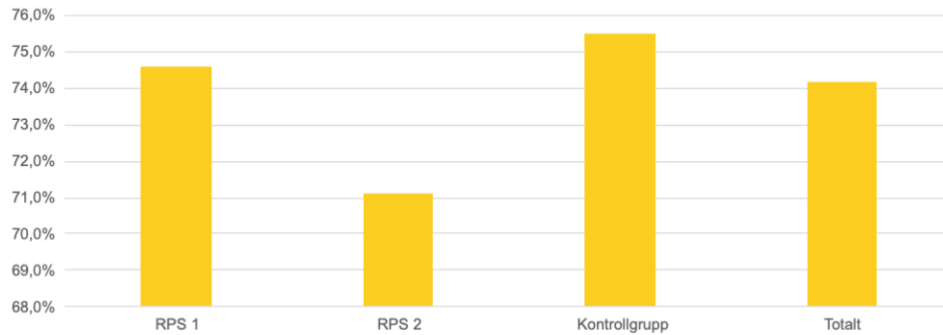
RPS-studenterna har en genomströmning på 72,5 %, kontrollgruppen når 75,5 %. Det totala utfallet för samtliga studenter är 74,2 %.

I de följande diagrammen används brutna y-axlar för att tydligare lyfta fram skillnaderna mellan grupperna. Detta innebär att staplarna inte utgår från origo, utan är justerade för att betona variationerna i resultaten.

8.2 Grupperspektiv

Andel hp hösten 2025

KAU.SE

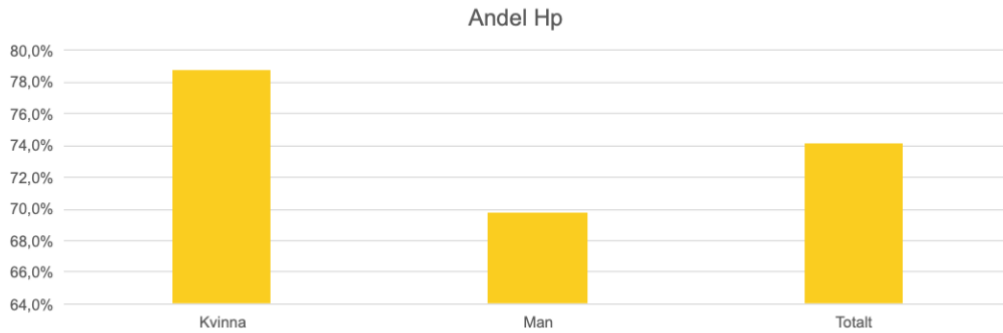
Diagram 17, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng under höstterminen 2025 för fyra grupper: RPS 1, RPS 2, kontrollgruppen och totalen.

RPS 1-gruppen har en avklarad andel på 74,6 %, medan RPS 2 ligger på 71,1 %. Kontrollgruppen uppvisar en nivå på 75,5 %. Den totala andelen avklarade poäng för samtliga studenter är 74,2 %.

8.3 Könsperspektiv

Resultat utifrån kön hösten 2025

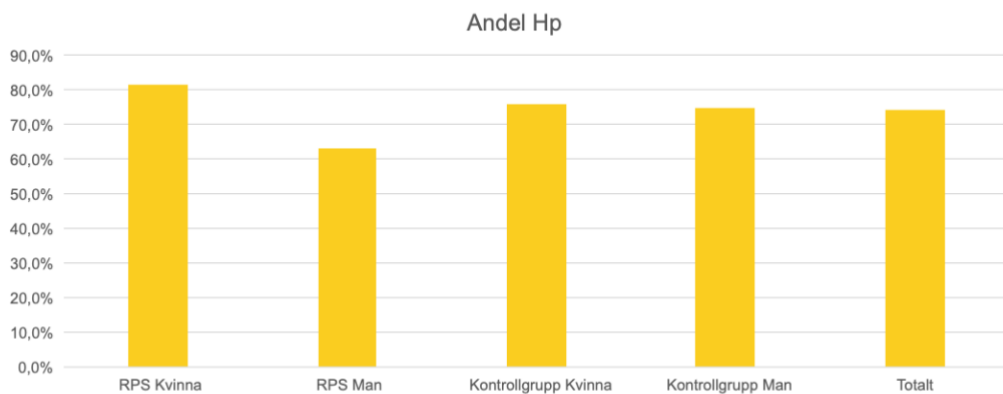
KAU.SE

Diagram 18, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng under höstterminen 2025 för tre grupper: kvinna, man och totalt.

Andelen är 78,8 % för gruppen kvinna och cirka 69,8 % för gruppen man. Den totala andelen avklarade högskolepoäng för alla studenter tillsammans ligger runt 74,2 %.

Resultat utifrån kön hösten 2025

KAU.SE

Diagram 19, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) för olika kombinationer av kön och grupp-tillhörighet (RPS 1, RPS 2 eller kontrollgrupp), samt totalvärdet för hela studenturvalet.

RPS Kvinnor har en genomströmning på 81,8 %.

RPS Män har en genomströmning på 63,3 %.

Kontrollgrupp Kvinnor har en genomströmning på 76,2 %.

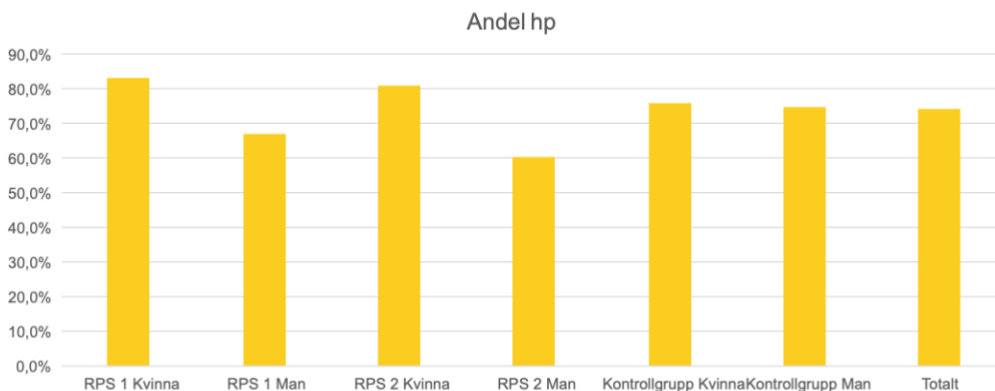
Kontrollgrupp Män har en genomströmning på 74,9 %.

Totalvärdet för samtliga 200 studenter är cirka 74,2 %.

Värdena avser andelen av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och som de har genomfört under den studerade perioden.

Resultat utifrån kön hösten 2025

KAU.SE

Diagram 20, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) under höstterminen 2025 för studenter uppdelade efter kön samt vilken grupp de tillhör: RPS 1, RPS 2 eller kontrollgruppen. Totalvärdet för hela studenturvalet presenteras också.

RPS 1 Kvinnor har en genomströmning på 83,2 %.

RPS 1 Män har en genomströmning på 67,0 %.

RPS 2 Kvinnor har en genomströmning på 81,0 %.

RPS 2 Män har en genomströmning på 60,6 %.

Kontrollgrupp Kvinnor har en genomströmning på 76,2 %.

Kontrollgrupp Män har en genomströmning på 74,9 %.

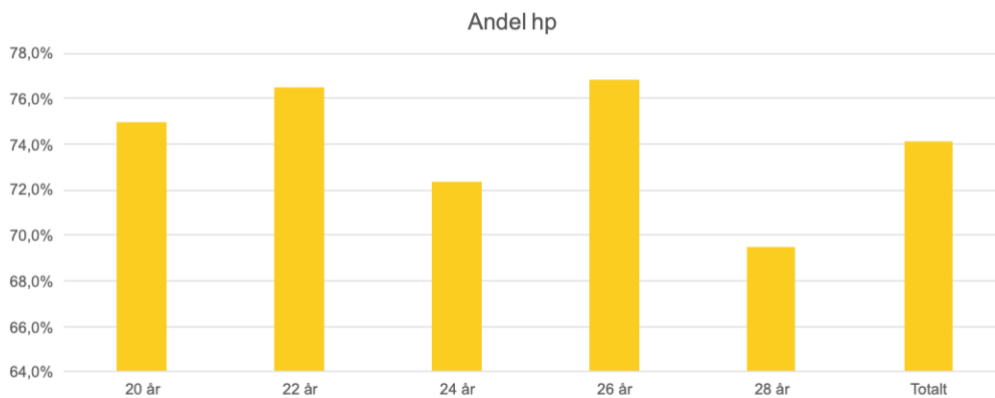
Totalt för alla studenter är genomströmningen 74,2 %.

Värdena visar den procentuella andel av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och faktiskt har genomfört under den studerade perioden.

8.4 Åldersperspektiv

Resultat utifrån ålder hösten 2025

KAU.SI

Diagram 21, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) under höstterminen 2025 för hela studentgruppen uppdelat efter ålder samt ett totalvärde för samtliga studenter. Följande värden framgår:

Åldersgruppen 20 år har en genomströmning på 75,0 %

Åldersgruppen 22 år har en genomströmning på 76,5 %

Åldersgruppen 24 år har en genomströmning på 72,4 %

Åldersgruppen 26 år har en genomströmning på 76,8 %

Åldersgruppen 28 år har en genomströmning på 69,5 %

Totalt har hela gruppen har en genomströmning på 74,2 %

Värdena representerar den procentuella andelen av de högskolepoäng som studenterna varit antagna till och som de har genomfört under den studerade perioden.

Ålders och RPS-perspektiv

Resultat utifrån ålder hösten 2025

KAU.SE

Diagram 22, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) under höstterminen 2025 för studentgruppen uppdelat efter ålder, RPS och respektive kontrollgrupp samt ett totalvärde för samtliga studenter. Nedan visar värden i tabellform.

Ålder	RPS	Kontrollgrupp	Totalt
20	75,3%	74,7%	75,0%
22	75,8%	77,1%	76,5%
24	71,3%	73,1%	72,4%
26	67,6%	83,0%	76,8%
28	69,5%	68,4%	69,5%

Tabell 4, ovan visar andelen avklarade högskolepoäng (hp) under höstterminen 2025 för studentgruppen uppdelat efter ålder, RPS och kontrollgrupp samt ett totalvärde för samtliga studenter i de olika åldersgrupperna.

8.5 Undersökningens 4 högsta respektive lägsta mätresultat

Sammanställningen visar de fyra högsta respektive lägsta uppmätta resultaten i undersökningen. Resultaten presenteras tillsammans med tillhörande grupp och ålder.

Högsta

- 83,2% RPS 1, Dyslexi, Kvinna
- 83,0% Kontrollgrupp, 26 år
- 81,8% RPS Kvinna
- 78,8 % Kvinna

Lägsta

- 68,4% Kontrollgrupp 28 år
- 67,6% RPS 26 år
- 63,3% RPS Man
- 60,6% RPS 2, Man

9 Analys Studie 1

Studenterna var antagna till 20 594,5 hp och har avklarat 17 744 hp vilket gav en genomströmning på 86,2 %. På totalnivå framstår genomströmningen som relativt hög. Den kvarvarande andelen 13,8 % kan bestå av underkända kurser eller kurser där studenten inte deltagit i någon tentamen.

9.1 RPS-perspektiv

Studien visar att genomströmningen är i stort sett identisk mellan studenter med riktat pedagogiskt stöd (86,2 %) och kontrollgruppen (86,1 %). Det innebär att RPS-studenter i genomsnitt klarar sina kurspoäng lika väl som andra studenter, vilket tyder på att det kompensatoriska stödet fungerar effektivt på övergripande nivå. Det totala värdet för hela studentgruppen är också 86,2 %, vilket bekräftar denna bild. Den första indikationen fungerar som ett övergripande mått och kompletterar de mer detaljerade, exempelvis uppdelningar efter typ av funktionsnedsättning och kön.

9.2 Grupperspektiv

Genomströmning per huvudgrupp; RPS 1 (dyslexi): 88,8 %, RPS 2 (NPF): 82,5 %, Kontrollgrupp: 86,1 %, Totalt: 86,2 %

Studenter med dyslexi (RPS 1) uppvisar en något högre genomströmning än kontrollgruppen. Detta kan indikera att kompensatoriska stöd (t.ex. anpassad examination, läs/skriv-stöd, hjälpmedel) matchar behoven väl för denna grupp.

Studenter med NPF (RPS 2) har lägre genomströmning än kontrollgruppen. Detta tyder på att stöden här oftare inte fullt ut kompenserar för de utmaningar som påverkar studietakt och kursgenomförande t.ex. planering eller ojämna prestationsmönster.

9.3 Könsperspektiv

Genomströmningen för kvinnor var 88,7 % och för män 83,6 %

Könsskillnaden finns både i kontrollgruppen och i RPS-grupperna. Den är som störst i RPS 2, där män i genomsnitt ligger lägst (78,9 %). Detta kan peka på att NPF-relaterade behov hos män inte fångas upp tillräckligt effektivt av dagens stöd, eller att stödet används/efterlevs i mindre utsträckning av denna undergrupp.

Särskilda, mer process-inriktade insatser för män med NPF (t.ex. tätare uppföljning, stöd i planering och struktur, anpassad studiemiljö, mentorskap, digitala verktyg och rutiner för uppgiftshantering) kan vara motiverade.

9.4 Åldersperspektiv

Genomströmning per ålder visar att mönstret är icke-linjärt. Resultatet visar en lägre genomströmning vid 20 år, med stigande nivåer mot 24–26 år och sedan viss nedgång vid 28 år.

Att RPS-gruppen visar lägre resultat än kontrollgruppen vid 20 och 26 år kan indikera undergrupper där stödet inte fullt ut kompenserar (t.ex. övergång in i högskolan, respektive högre krav i avslutande kurser och examensarbeten inom olika utbildningar.

Topp- och bottenobservationer bekräftar mönstret där RPS 1 (dyslexi) återkommer i topplistan vilket stärker bilden av rätt kompensatoriska stöd.

RPS 2 (NPF) återkommer i bottenlistan, särskilt för män och yngre (20 år) med stödbehov som sannolikt kräver mer differentierade och processnära insatser.

9.5 Sammanfattning studie 1

Studie 1 undersöker hur studenter med riktat pedagogiskt stöd (RPS) vid Karlstads universitet klarar sina studier jämfört med en kontrollgrupp. Totalt ingick 200 programstudenter, varav hälften hade dokumenterad dyslexi eller NPF.

Den genomsnittliga genomströmningen för hela gruppen är 86,2 %, och resultaten visar att RPS-studenter totalt presterar lika bra som kontrollgruppen. Studenter med dyslexi har högst genomströmning (88,8 %), medan studenter med NPF ligger lägre (82,5 %). Kvinnor presterar generellt bättre än män, och yngre studenter – särskilt 20-åringar – har lägst genomströmning.

De högsta resultaten återfinns framför allt hos studenter med dyslexi, medan de lägsta finns inom NPF-gruppen. Sammantaget visar studien att stödet fungerar väl för många studenter, men att vissa grupper inom NPF-kategorin kan behöva ytterligare anpassningar.

10 Analys studie 2

Studenterna var antagna till 5238 hp och har klarat 3884 hp vilket gav en genomströmning på 74,2 % under höstterminen 2025. Den kvarvarande andelen 25,8 % kan bestå av underkända tentamen eller kurser där studenter inte deltagit i tentamen. RPS gruppen ligger något lägre 72,5 %, än kontrollgruppen 75,5 %.

10.1 RPS-perspektiv

Studien visar genomströmningen under höstterminen 2025 och jämför studenter med riktat pedagogiskt stöd (RPS) med en kontrollgrupp. RPS-studenterna har en genomströmning på 72,5 %, medan kontrollgruppen ligger något högre på 75,5 %. Det totala resultatet för alla studenter är 74,2 %. Skillnaderna är större än i de långsiktiga resultaten i Studie 1, vilket tyder på att RPS-gruppen i högre grad möter utmaningar vid det första tentamenstillfället under terminen. Resultatet visar samtidigt att nivåerna ligger relativt nära varandra, vilket innebär att RPS-studenter fortfarande presterar i närheten av kontrollgruppen, även om utfallet här är svagare. Studien fungerar som ett övergripande mått och kompletterar de mer detaljerade analyser som följer, exempelvis uppdelningar efter kön och typ av funktionsnedsättning.

10.2 Grupperspektiv

Genomströmning per huvudgrupp RPS 1 (dyslexi) 74,6 %, RPS 2 (NPF) 71,1 %, Kontrollgrupp 75,5 %.

RPS 1-gruppen (dyslexi) har en genomströmning på 74,6 %, vilket ligger nära både totalnivån och kontrollgruppen. Det visar att studenter med dyslexi i stor utsträckning klarar sina kurser trots sina läs- och skrivsvårigheter. Resultatet tyder på att befintliga anpassningar fungerar relativt väl.

RPS 2-gruppen (NPF) har en genomströmning på 71,1 %, vilket är den lägsta av grupperna. Resultatet ligger tydligt under både RPS 1 och kontrollgruppen och visar att studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar möter större utmaningar i att fullfölja sina kurser. Skillnaden kan kopplas till svårigheter kring struktur, planering och hög kognitiv belastning. Utfallet indikerar ett behov av mer riktat pedagogiskt stöd och anpassningar för att stärka gruppens studieförutsättningar.

10.3 Könsperspektiv

Genomströmningen för kvinnor var 78,8 % och för män 69,8 %

Kvinnor hade en genomströmning på 78,8 %, vilket är klart högre än männens 69,8 %. Skillnaden visar att kvinnor i större utsträckning fullföljer sina kurspoäng, medan männen har större bortfall. Resultatet pekar på att män möter fler hinder i studierna.

Resultaten visar tydliga skillnader både mellan könen och mellan RPS-grupperna. Både inom RPS 1 och RPS 2 presterar kvinnor högre än män. RPS 1-kvinnor har den högsta

genomströmningen totalt 83,2 %, medan RPS 2-män har den lägsta 60,6 %. Detta visar att studenter med RPS-stöd generellt klarar sina studier bättre om de tillhör kvinnogruppen, medan män i båda RPS-kategorierna möter större utmaningar.

Jämfört med kontrollgruppen ligger RPS-kvinnor (både RPS 1 och RPS 2) högre än kontrollgruppens kvinnor (76,2 %). Samtidigt presterar RPS-män lägre än kontrollgruppens män (74,9 %), vilket markerar en tydlig skillnad i studieutfall mellan män med stödbehov och män utan.

Sammantaget pekar resultaten på att kön har en stark påverkan på genomströmningen inom RPS-grupperna. De största stödbehoven finns hos män i RPS 2, medan kvinnor i RPS 1 och RPS 2 klarar sina studier bättre än kontrollgruppen. Detta understryker vikten av riktade insatser för framför allt RPS-män, och i synnerhet män med NPF-relaterade stödbehov.

10.4 Åldersperspektiv

Mönstret är icke-linjärt och genomströmningen varierar något mellan åldrarna. De högsta nivåerna återfinns vid 22 år 76,5 % och 26 år 76,8 %, vilket ligger över totalnivån på 74,2 %. Studenter i åldrarna 20 och 24 år ligger nära genomsnittet, medan 28-åringar har den lägsta genomströmningen 69,5 %. Resultatet antyder att äldre studenter i materialet har något större utmaningar att fullfölja sina kurspoäng.

Resultaten varierar mellan både ålder och grupp. I de yngre åldrarna (20–22 år) ligger RPS-studenter och kontrollgruppen på liknande nivåer, runt 75–77 %. Vid 24 år sjunker genomströmningen något i båda grupperna, men mer för RPS-studenterna. Den tydligaste skillnaden finns vid 26 år, där RPS-gruppen ligger betydligt lägre (67,6 %) än kontrollgruppen (83,0 %).

10.5 Sammanfattning studie 2

Resultaten visar tydliga skillnader mellan grupperna i undersökningen. De högsta genomströmningarnivåerna återfinns hos RPS 1-studenter (dyslexi), kvinnor samt hos kontrollgruppen vid 26 års ålder, båda över 83 %. Även RPS-kvinnor och den samlade kategorin kvinnor ligger på höga nivåer runt 79–82 %. Detta indikerar att kvinnor generellt, och särskilt kvinnor inom RPS 1, har starka studieresultat.

De lägsta nivåerna återfinns i flera RPS-relaterade grupper. Kontrollgruppen vid 28 år ligger på 68,4 %, men ännu lägre resultat ses hos RPS 26 år (67,6 %), RPS-män (63,3 %) och den lägsta nivån hos RPS 2-män (60,6 %). Detta visar att män inom RPS, särskilt inom RPS 2, har betydligt större utmaningar än både kontrollgruppen och andra RPS-kategorier.

Sammantaget pekar resultaten på två tydliga mönster:

Kvinnor presterar konsekvent högre än män, oavsett grupp.

RPS-män, och särskilt RPS 2-män, har de största studiemässiga utmaningarna, vilket talar för behov av riktat stöd och uppföljning.

11. Diskussion

Antalet studenter som beviljas stöd genom NAIS-systemet (Nationellt Administrativt Informationssystem) vid Karlstads universitet har ökat successivt under det senaste decenniet. NAIS används nationellt för att hantera ansökningar om riktat pedagogiskt stöd för studenter med dokumenterade funktionsnedsättningar, exempelvis läs- och skrivsvårigheter (dyslexi) eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Utvecklingen mellan 2016 och 2025 pekar på en tydlig och långsiktig ökning av antalet nya studenter som får beslut om riktat pedagogiskt stöd. Från att under 2016 ha legat runt 70–80 nya beslut per år, ökar antalet successivt till cirka 400 i början av 2020-talet och når omkring 580 nya beslut år 2025.

Den ökande mängden studenter som söker riktat pedagogiskt stöd kan kopplas till flera faktorer: större kunskap om rättigheter, mer lättillgängliga ansökningsprocesser som NAIS, ökad vilja att söka stöd tack vare ett mer öppet och inkluderande förhållningssätt, samt att fler studenter med dokumenterade funktionsnedsättningar går vidare till högre studier.

Utvecklingen utgår från nationella regelverk, såsom Högskoleförordningen och Diskrimineringslagen, som betonar lärosätenas ansvar att erbjuda rimliga och skäliga anpassningar. Karlstads universitets styrdokument och handlingsplaner understryker samma ansvar och reglerar hur anpassningar ska genomföras rimligt, skäligt med enklare beskaffenhet.

Sammantaget har dessa riktlinjer och den ökade medvetenheten lett till att fler studenter söker och beviljas stöd, vilket förklarar den uppåtgående trend som syns i statistiken.

12. Slutsats

Studie 1 visar en hög total genomströmning på 86,2 %, där RPS 1 (dyslexi) ligger något över kontrollgruppen och RPS 2 (NPF) lägre. Kvinnor presterar genomgående högre än män, och skillnaden är störst i RPS 2, där män har de lägsta resultaten. Åldersmönstret är varierande och visar att RPS-studenter vid särskilt 20 och 26 år presterar lägre än kontrollgruppen, vilket antyder behov av mer träffsäkra och processnära stödinsatser – framför allt för män med NPF.

Studie 2 visar en lägre total genomströmning, 74,2 %, med samma övergripande mönster: RPS-gruppen ligger under kontrollgruppen, och RPS 2 har de lägsta resultaten. Kvinnor presterar högre än män i alla grupper, och RPS-kvinnor ligger i flera fall över kontrollgruppen, medan RPS-män – särskilt inom RPS 2 – presterar betydligt lägre. Även här varierar resultaten med ålder, där 26-åringar visar de största skillnaderna mellan RPS och kontroll.

Resultaten från Studie 1 och Studie 2 ger en tydligare bild av hur studenter med riktat pedagogiskt stöd klarar sina studier och hur utfallet varierar mellan olika stödgrupper. Båda studierna visar att RPS 1-studenter (dyslexi) i stor utsträckning når upp till eller över kontrollgruppens nivåer, vilket tyder på att de kompensatoriska stöden fungerar väl för denna grupp. RPS 2-studenter (NPF) presterar genomgående lägre, särskilt män, vilket visar att stöden inte fullt ut matchar deras behov. Åldersmönster i de två studierna är svårbedömt. Kan tala för fasanpassade stöd vid start och avslut.

Variationer mellan kön och ålder förstärker bilden av att vissa grupper – framför allt män med NPF – behöver mer riktade och processnära insatser för att uppnå likvärdiga studievillkor.

Sammantaget ger studierna ett underlag som stödjer undersökningens mål: att bedöma om de pedagogiska stöden är tillräckliga. Resultaten visar att stöden fungerar väl för vissa grupper men behöver utvecklas vidare för andra.

13. Rekommendationer

A. Stärk och behåll det stöd som fungerar väl för studenter med dyslexi. Fortsätt erbjuda de anpassningar som visat sig effektiva, såsom läs- och skrivstöd, förlängd skrivtid och alternativa former för examination.

B. Förstärk de riktade insatserna för studenter med NPF genom mentorskap med fokus på planering, uppgiftshantering, uppföljning och studieteknik. Anpassa studiemiljön genom att minska distraktioner och skapa en tydlig och förutsägbar kursstruktur med klara deadlines och check-listor. Följ upp studenten tidigt vid tecken på eftersläpning. Samverka även med lärare, till exempel kring tydliga lärandemål och varierade sätt för studenterna att visa sina kunskaper.

C. Anpassa stödet efter var studenten befinner sig i utbildningen. I början av studierna kan stödet bestå av introduktion till högskolestudier, genomgång av lärplattformen Canvas, studieteknik, digitala verktyg och rutiner. I slutet av utbildningen, när kraven ökar, kan stödet fokusera på planeringshjälp, tätare handledning samt skrivtugor och stöd vid examensarbete.

14. Lästips

Jälkenäs Anna och Wåxberg Heidi, Skapa en tillgänglig lärmiljö, Högskolepedagogens Handbok, Natur och Kultur 2023

Ekelund, Tove Om dyslexi : läs-, skriv- och språksvårigheter, Studentlitteratur 2023

Nelsson Martina och Borg Skoglund Lotta: Adhd på jobbet : Om forskning, hjärnan och strategier, Natur och kultur 2022

15.Bilagor

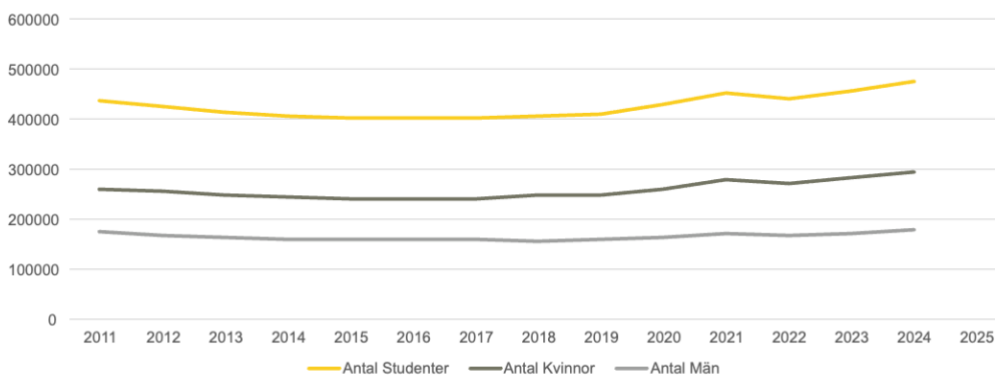
Bilaga 1

Nationell statistik över studenter

Alla universitet och högskolor i Sverige rapporterar årligen statistik över både det totala antalet studenter och antalet studenter som får riktat pedagogiskt stöd (RPS). Stockholms universitet sammanställer dessa nationella data. Nedan presenteras utvecklingen för perioden 2011–2025.

Antal studenter i Sverige 2011-2025

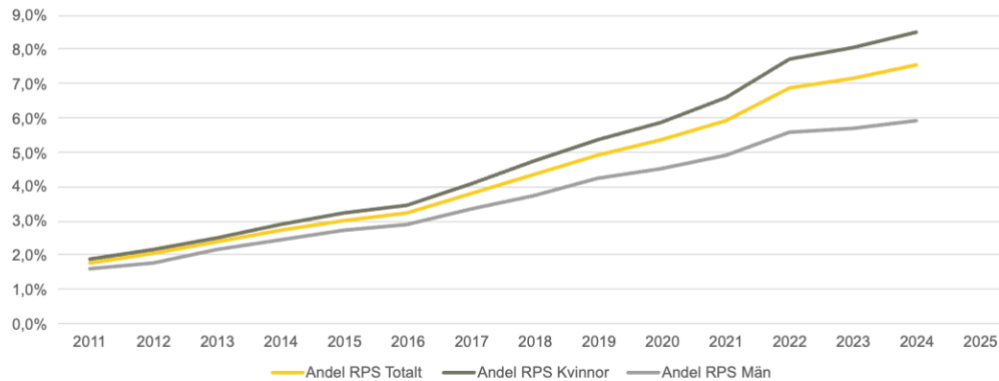
KTH.SE

Diagram 1, ovan visar utvecklingen av antalet studenter i Sverige mellan 2011 och 2025. Det totala antalet studenter ligger relativt stabilt över perioden. Antalet kvinnor är fler än antalet män och följer liknande trender, där båda grupperna ökar något under de senare åren.

Studenter med riktat pedagogiskt stöd i Sverige

Andel studenter med RPS i Sverige 2011-2025

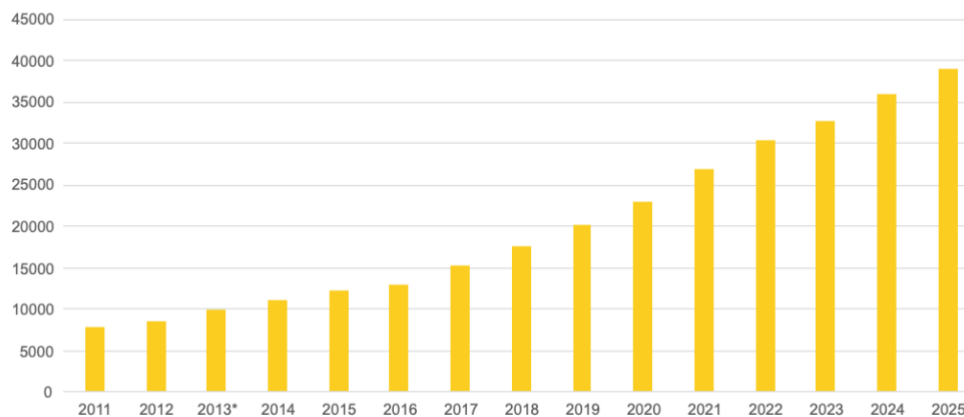

KAU.SE

Diagram 2, ovan visar att andelen studenter som får riktat pedagogiskt stöd i Sverige har ökat stadigt mellan 2011 och 2025. Både kvinnor och män följer samma uppåtgående trend, med något högre nivåer bland kvinnor.

Antal studenter i Sverige med RPS 2011-2025

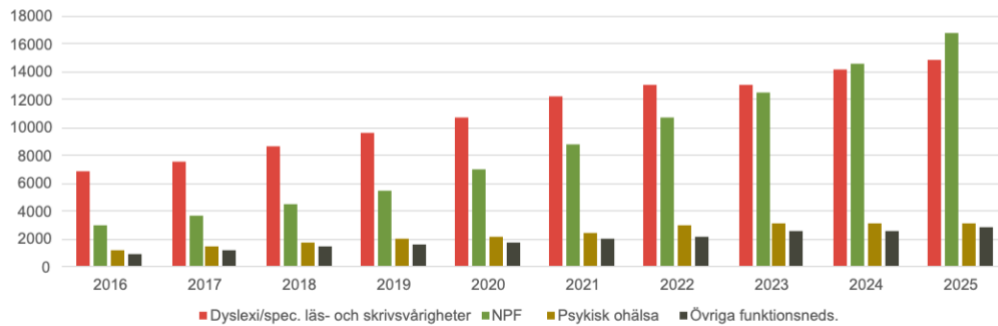

KAU.SE

Diagram 3, ovan visar att antalet studenter i Sverige som får riktat pedagogiskt stöd har ökat kraftigt mellan 2011 och 2025, från omkring 7 000 till nästan 40 000 studenter. Utvecklingen är jämnt stigande över hela perioden.

Fördelning i riket mellan funktionsnedsättningsområden 2016-2025

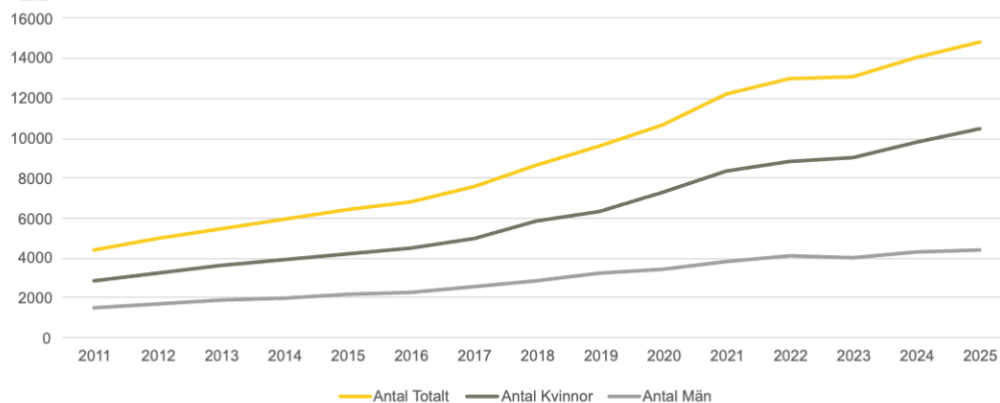

KAU.SE

Diagram 4, ovan visar hur fördelningen mellan olika funktionsnedsättningsområden i Sverige förändrats 2016–2025. Dyslexi är den största gruppen under hela perioden, medan NPF ökar tydligt över tid. Även psykisk ohälsa ökar successivt, medan övriga funktionsnedsättningar ligger på en stabil och lägre nivå.

Antal studenter med dyslexi i Sverige 2011-2025

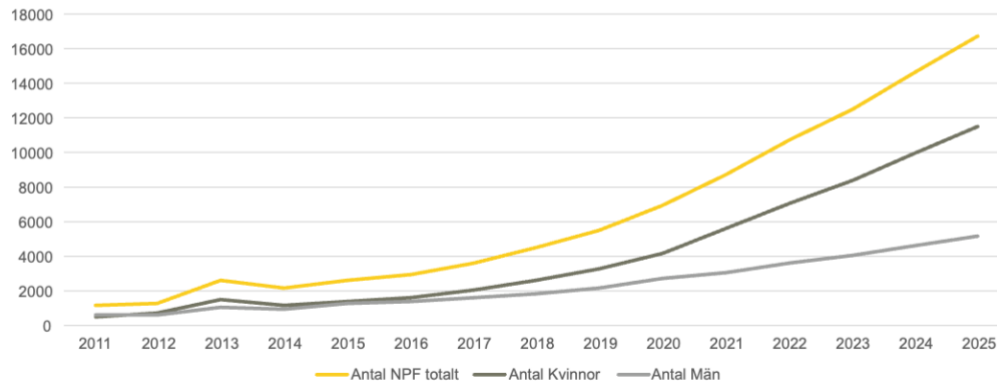

KAU.SE

Diagram 5, ovan visar att antalet studenter med dyslexi i Sverige ökar kontinuerligt mellan 2011 och 2025. Både kvinnor och män följer samma uppåtgående trend.

Antal studenter med NPF-diagnos i Sverige 2011-2025

KAU.SE

Diagram 6, ovan visar att antalet studenter med NPF-diagnos i Sverige ökar kraftigt mellan 2011 och 2025. Antalet kvinnor stiger mest, men både kvinnor och män har en uppåtgående trend.

Bilaga 2

Statistik över studenter med funktionsnedsättning vid Karlstads universitet

Under de senaste åren har Karlstads universitet sett en tydlig och kontinuerlig ökning av studenter som ansöker om och beviljas riktat pedagogiskt stöd. Utvecklingen speglar dels en större medvetenhet om rättigheter och möjligheter bland studenter, dels ett växande engagemang och ett tydligt mål i arbetet med breddad rekrytering inom lärosätet för att säkerställa en tillgänglig utbildningsmiljö. I takt med att allt fler studenter söker stöd blir arbetet med att erbjuda likvärdiga studieförutsättningar alltmer centralt för universitetets kvalitet och ansvar som utbildningsanordnare.

Den ökande tillströmningen av studenter med behov av riktade stödinsatser innebär att universitetets kompensatoriska åtgärder får en allt viktigare roll. För många av dessa studenter är sådant stöd avgörande för att kunna tillgodogöra sig utbildningen på samma villkor som andra studenter. Det handlar ofta om åtgärder som möjliggör fungerande studier trots varaktiga funktionsnedsättningar, och som därmed utgör en förutsättning för full delaktighet i undervisningen.

Sammantaget understryker utvecklingen betydelsen av ett fortsatt systematiskt arbete med tillgänglighet, pedagogiska anpassningar och stödinsatser. Karlstads universitet står inför behovet att både vidareutveckla och långsiktigt säkra strukturer som ger studenter med riktat pedagogiskt stöd de kompensatoriska verktyg som krävs för att studera med jämlika förutsättningar och på så sätt fullfölja sina utbildningar på lika villkor.

Antal nya studenter med NAIS-beslut Karlstads universitet

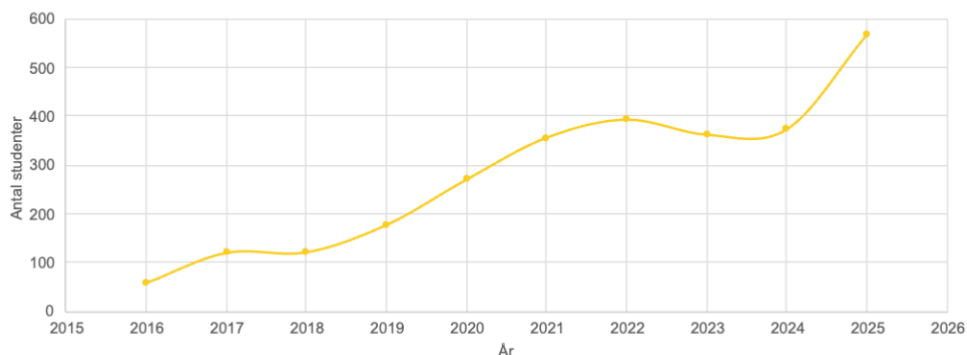

Diagram 7, ovan visar att antalet nya studenter med NAIS-beslut vid Karlstads universitet ökar tydligt över tid. Efter en jämn uppgång från 2016 accelererar utvecklingen särskilt efter 2019. Trots mindre variationer 2022–2023 når gruppen sin högsta nivå 2025, med nästan 600 nya studenter.

Vid tidpunkten för undersökningen (mars 2026) hade Karlstads universitet 933 studenter med beslut i NAIS om rätt till riktat pedagogiskt stöd på grund av en dokumenterad och varaktig funktionsnedsättning.

Kön

Fördelningen visar en tydlig övervikt av kvinnor.

Kvinnor: 693 studenter (74,3 %), Män: 240 studenter (25,7 %)

Detta innebär att närmare tre av fyra studenter med stöd är kvinnor, vilket ligger i linje med nationella tendenser där kvinnor i högre grad än män söker pedagogiskt stöd.

Studieform

De allra flesta studenter med riktat pedagogiskt stöd studerar på campus.

Campus: 661 studenter (70,8 %), Distans: 263 studenter (28,2 %)

Andelen distansstudenter är ändå betydande, vilket speglar den ökande flexibiliteten i utbildningsutbudet och att behov av stöd finns i båda studieformerna.

Funktionsnedsättningar

De vanligaste funktionsnedsättningarna bland studenterna rör specifika läs- och skrivsvårigheter samt neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Fördelningen är enligt tabellen nedan.

Funktionsnedsättning	Antal	Andel
Specifika läs- och skrivsvårigheter/dyslexi	378	40,5%
Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)	355	38,0%
Psykisk ohälsa	83	8,9%
Andra varaktiga funktionsnedsättningar	70	7,5%
Nedsatt rörelseförmåga	16	1,7%
Ej specificerat	11	1,2%
Synnedsättning	7	0,8%
Döva/hörselnedsatta studenter med utbildningstolkning	6	0,6%
Studenter med hörselnedsättning utan utbildningstolkning	4	0,4%
Kronisk sjukdom	3	0,3%
Summa	933	100,0%

Tabellen ovan visar att majoriteten av studenterna med riktat pedagogiskt stöd har specifika läs- och skrivsvårigheter eller NPF. Mindre grupper består av studenter med psykisk ohälsa, andra varaktiga funktionsnedsättningar samt olika fysiska nedsättningar.

Tillsammans speglar fördelningen en bredd av behov som kräver olika typer av kompensatoriska stödinsatser.

Den sammanlagda bilden visar att en betydande grupp studenter vid Karlstads universitet är i behov av riktat pedagogiskt stöd, och att behoven varierar både med avseende på kön, studieform och typ av funktionsnedsättning. Den höga andelen studenter med dyslexi och NPF understryker särskilt vikten av att universitetet erbjuder välfungerande kompensatoriska stöd.

Bilaga 3

Svårigheter vid dyslexi och NPF

Svårigheter vid Dyslexi

Studenter med dyslexi kan möta flera specifika hinder i sin studiesituation, särskilt i moment som kräver omfattande läsning eller skriftlig produktion. Dyslexi påverkar främst förmågan att avkoda, tolka och bearbeta skriven text, men kan även ha konsekvenser för minne, tidsåtgång och studietempo.

Ett vanligt problemområde är att läsa text och förstå innehållet i kurslitteratur. Studenter kan ha svårt att både ta till sig textens betydelse och att minnas det som lästs över tid. Detta blir särskilt tydligt i kurser där stora textmängder ska bearbetas snabbt. Relaterat till detta finns även svårigheter med att läsa en text under begränsad tid, exempelvis vid förberedelser inför seminarium eller tentamen.

Dyslexi kan också påverka förmågan att skumläsa eller på annat sätt snabbt orientera sig i längre textavsnitt. Många studenter beskriver att de behöver mer tid för att ta sig igenom och urskilja väsentligt innehåll, vilket kan leda till att stora mängder kurslitteratur blir svårhanterliga inom givna tidsramar.

Utöver läsningen påverkas även skriftlig produktion. Studenter kan ha utmaningar med att producera sammanhängande och korrekt skriven text, liksom att skriva för hand på ett sätt som andra lätt kan läsa. Att skriva snabbt eller att lyssna och skriva samtidigt kan också vara svårt, vilket får konsekvenser i undervisningssituationer med högt tempo.

Vidare är rättstavning ett återkommande hinder. Detta kan innebära att bokstäver kastas om, att ord vänds eller att studenten har svårt att hitta rätt ord trots att innehållet finns formulerat i tanken. Sådana svårigheter påverkar både flyt och kvalitet i skriftlig återgivning, men kan även ge upphov till osäkerhet i examinationssituationer.

Sammanfattningsvis innebär dyslexi alltså att studenter kan behöva mer tid, alternativa läsformer och anpassade arbetssätt för att kunna ta till sig och bearbeta kursmaterial. Dessa svårigheter understryker vikten av kompensatoriska stödinsatser och en genomtänkt pedagogisk utformning av kurserna.

Svårigheter vid NPF

Studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), såsom ADHD, ADD eller autism, kan möta en rad specifika utmaningar i sin studiegång. Dessa svårigheter påverkar ofta både planering, genomförande och uppföljning av studieuppgifter, liksom förmågan att navigera i universitetsmiljön på ett strukturerat sätt.

Studenter kan ha svårt att planera och organisera sina studier över tid. Detta omfattar både att upprätta hållbara studieplaner och att följa dem i praktiken.

Det kan vara utmanande att komma igång med uppgifter, att hålla fokus under längre perioder och att avsluta arbeten i tid. Särskilt svårt kan det vara att prioritera mellan flera samtidigt uppgifter.

Många studenter med NPF har svårt att skapa och behålla en överblick över kursinformation, inlämningar och aviseringar i digitala lärplattformen Canvas, som används vid Karlstads universitet.

Svårigheter att ta till sig muntliga och skriftliga instruktioner är vanligt förekommande. Detta gäller både att uppfatta instruktionerna korrekt och att förstå vilka förväntningar som ställs i samband med uppgiften.

Studenter kan ha begränsad uthållighet i läsningen och kan uppleva det svårt att urskilja vad som är centralt i omfattande kurslitteratur.

Många studenter behöver stöd för att hålla en jämn aktivitetsnivå under dagen, reglera impulser och hantera stress, vilket kan påverka både studieförmåga och återhämtning.

Att på eget initiativ ta kontakt med lärare, ställa frågor eller söka förtydliganden kan vara en betydande utmaning.

Sammanlagt innebär dessa svårigheter att studenter med NPF ofta riskerar att hamna efter i kursmoment, missa deadlines eller få svårigheter att uppnå sin fulla studieförmåga. Med riktade stödinsatser och anpassningar kan många av dessa hinder dock minskas avsevärt, vilket understryker betydelsen av individuellt utformat pedagogiskt stöd och tydlig struktur i undervisningen.

Jämförelse mellan svårigheter vid dyslexi och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Studenter med dyslexi och studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) möter ofta olika typer av hinder i studierna. Dyslexi påverkar främst läs- och skrivförmåga, vilket kan göra textbearbetning och skriftliga uppgifter mer tidskrävande och stressande. NPF, såsom ADHD eller autism, handlar i större utsträckning om svårigheter med fokus, planering, struktur, impuls kontroll och förståelse av helhet och uttalade krav. Medan stress och planeringsproblem vid dyslexi ofta är en följd av språkliga svårigheter, är dessa utmaningar mer centrala vid NPF. Social interaktion och kommunikation med lärare kan också vara mer problematiskt för studenter med NPF, medan studenter med dyslexi oftare tvekar av osäkerhet kring sin språkförmåga.